COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.5.2018
COM(2018) 313 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

de evaluare a progreselor raportate de Italia către Comisie și Consiliu în ceea ce privește recuperarea cuantumului datorat de producătorii de lapte ca prelevare suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996 - 2001/2002

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

de evaluare a progreselor raportate de Italia către Comisie și Consiliu în ceea ce privește recuperarea cuantumului datorat de producătorii de lapte ca prelevare suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996-2001/2002

(în conformitate cu articolul 3 din Decizia 2003/530/CE a Consiliului)

Prezentul raport de evaluare este întocmit în conformitate cu articolul 3 din Decizia 2003/530/CE a Consiliului din 16 iulie 2003 privind compatibilitatea cu piața comună a unui ajutor pe care Republica Italiană intenționează să îl acorde producătorilor săi de lapte (denumită în continuare „decizia Consiliului”), conform căreia autoritățile italiene competente trebuie să raporteze anual Consiliului și Comisiei cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește recuperarea cuantumului datorat de producători ca prelevare suplimentară pentru anii de comercializare 1995/1996-2001/2002.

În temeiul articolului 1 din decizia Consiliului, ajutorul acordat de Republica Italiană producătorilor de lapte, constând în acțiunea Republicii Italiene de a plăti în locul lor la bugetul Uniunii Europene sumele datorate de aceștia ca prelevare suplimentară pentru lapte și produse lactate aferentă anilor de comercializare 1995/1996 – 2001/2002 și de a le permite producătorilor respectivi să își achite datoriile prin amânarea plății, fără dobândă, în rate eșalonate pe mai mulți ani, este considerat în mod excepțional compatibil cu piața comună, cu condiția ca:

– producătorii să-și achite integral datoriile, prin rate anuale egale, iar

– perioada de achitare să nu depășească 14 ani, începând de la 1 ianuarie 2004.

În temeiul articolului 2 din decizia Consiliului, ajutorul se acordă cu condiția ca Italia să declare la Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA) cuantumul prelevării suplimentare totale pentru perioadele vizate și să deducă cuantumurile datorate din cheltuielile finanțate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 și, respectiv, noiembrie 2005, sub forma a trei rate anuale egale. Printr-o scrisoare datată 26 august 2003, Italia a declarat în mod corespunzător prelevarea suplimentară totală pentru anii de comercializare respectivi. Cuantumurile reprezentând datoria restantă au fost deduse în mod corespunzător din cheltuielile finanțate de FEOGA pentru lunile noiembrie 2003, noiembrie 2004 și noiembrie 2005.

În temeiul articolului 3 din decizia Consiliului, autoritățile italiene competente trebuie să raporteze anual Consiliului și Comisiei cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește recuperarea cuantumurilor datorate de producători ca prelevare suplimentară pentru anii de comercializare cuprinși între 1995/1996 și 2001/2002.

În temeiul dispoziției menționate anterior, autoritățile italiene au prezentat Comisiei cel de-al doisprezecelea raport, referitor la plata ratei pentru anul 2016, printr-o scrisoare din partea AGEA (*Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura*), datată 7 noiembrie 2017. *Pro memoria*, având în vedere că primele două rate anuale (2004 și 2005) au fost tratate în cadrul unui singur raport [documentul COM(2007) 34 final din 31.1.2007], prezentul raport corespunde celei de-a treisprezecea rate.

Prezentul raport reprezintă evaluarea de către Comisie a progreselor raportate de autoritățile italiene pentru anul 2016 în ceea ce privește recuperarea prelevării suplimentare atât pentru cei șapte ani de comercializare care fac obiectul deciziei Consiliului, cât și pentru anii de comercializare care nu sunt vizați de aceasta.

Plata prelevării prin sistemul de plată în rate din 2003

Decizia Consiliului de autorizare a Italiei să plătească ea însăși la bugetul Uniunii Europene prelevarea suplimentară datorată de producătorii săi de lapte viza 25 123 de producători debitori în 2005, an în care a fost întocmit primul raport către Consiliu. Numărul lor a scăzut la 21 189 pentru anul 2016.

Din totalul producătorilor vizați de raport și cărora li se aplică prelevarea pentru cei șapte ani de comercializare care fac obiectul deciziei Consiliului, 15 431 au ales, inițial, sistemul de plată în rate din 2003. În 2004, înainte de plata primei rate, cei 15 431 de producători care au optat pentru sistemul de plată în rate datorau, în total, 345 de milioane EUR, reprezentând aproximativ un sfert din cuantumul total datorat de către producătorii care au refuzat să adere la sistemul de plată în rate. Rezultă, prin urmare, că producătorii cu nivelurile de producție excedentară cele mai mici au optat, în majoritate, pentru formula de plată în rate. Producătorii cu excedente de producție mai importante (aproximativ 8 000 de producători care datorau prelevări în valoare de circa 1 miliard EUR pentru cei șapte ani de comercializare) au preferat, însă, să nu participe la sistemul de plată în rate. Trebuie însă precizat că, în fiecare an, autoritățile italiene primesc cereri noi de plată în rate. În 2016 au fost depuse 39 de cereri noi, pentru un total de 4,2 milioane EUR. La 31.12.2016, cuantumul total aferent sistemului de plăți în rate din 2003 este de 372 361 de milioane EUR.

Cea de-a treisprezecea rată anuală trebuia plătită înainte de 31 decembrie 2016 de către 10 395 de producători și se ridica la un cuantum total de 25 574 104,06 EUR. Conform verificărilor efectuate de autoritățile italiene, 10 186 de producători au efectuat în mod corespunzător, în cursul anului 2016, plăți pentru un cuantum total de 24 968 791,58 EUR, ceea ce înseamnă că 97,9 % dintre producători au plătit, în termenul stabilit, 97,63 % din cuantumurile datorate în cadrul celei de-a treisprezecea rate anuale. Plățile efectuate la termen pentru cele doisprezece rate anuale anterioare reprezentau 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7%, 96,4 %, 96,2 %, 90,5 %, 98,3 %, 96,9 %, 98,2 %, 95,9 % și, respectiv, 95,7 % din cuantumurile datorate. Prelevarea totală percepută în cadrul celor treisprezece rate anuale este, așadar, de 358 326 milioane EUR, adică puțin peste 96 % din cuantumul total datorat în cadrul acestor rate anuale.

Deși aceste niveluri indică, fără îndoială, intenția producătorilor care participă la sistemul de plată în rate de a-și îndeplini obligațiile, Comisia consideră că modul în care autoritățile au urmărit cazurile în care plata nu s-a efectuat la termen reprezintă o indicație esențială cu privire la nivelul de angajament al autorităților italiene de a asigura respectarea strictă a condițiilor sistemului de plată și, în cele din urmă, recuperarea integrală a prelevării datorate.

În ceea ce privește cea de-a treisprezecea rată anuală, nu sunt încă disponibile niciun fel de informații referitoare la plățile din partea celor 209 de producători rămași, care reprezintă un cuantum de 563 617,82 EUR. (Această informație va face parte din următorul exercițiu.)

În ceea ce privește cea de-a doisprezecea rată anuală, raportul precedent indica faptul că, la data de 31 decembrie 2015, 258 de producători nu își efectuaseră plățile, reprezentând un cuantum de 1 089 857 EUR. Potrivit informațiilor transmise de autoritățile italiene, toate aceste cazuri au fost notificate de autoritățile centrale autorităților regionale competente, pentru ca acestea să solicite plata întregului cuantum datorat, cu dobândă, în afara sistemului de plată în rate. S-a dovedit ulterior că, din cei 258 de producători despre care se crezuse inițial că nu au plătit, 124 efectuaseră, de fapt, plățile. Dimpotrivă, cei 134 de producători care nu plătiseră efectiv cea de-a doisprezecea rată anuală au pierdut dreptul de a plăti în rate, iar pentru acești producători au fost inițiate proceduri de recuperare prin executare silită.

Având în vedere informațiile comunicate de autoritățile italiene pentru anul 2016, se pare că au fost respectate condițiile de aplicare a sistemului de plată în rate aprobat prin Decizia 2003/530 CE a Consiliului și că evoluția recuperării cuantumului datorat de producătorii care au ales sistemul de plată în rate pentru anii de comercializare 1995/1996 - 2001/2002 demonstrează că sistemul a fost gestionat în mod satisfăcător.

Exploatații pentru care posibilitatea plății în rate a fost suprimată

Neplata de către un producător a oricăreia dintre ratele anuale atrage excluderea acestuia din sistemul de plată în rate, ceea ce îl expune la executarea întregului cuantum datorat și a dobânzilor aferente.

La treisprezece ani de la lansarea, în 2003, a sistemului de plată în rate, dreptul de a plăti în rate a fost revocat pentru un total de 991 de exploatații, pentru o creanță totală de 33 954 483,57 EUR, reprezentând plățile în rate.

Din acest cuantum însă, o sumă de 15 608 713,05 EUR a fost plătită înainte de revocarea acestui drept și o sumă de 5 042 636,22 EUR a fost recuperată după revocare, din care 2 678 653,30 EUR au permis achitarea completă a creanței corespunzând unui număr de 256 de exploatații. Aceasta înseamnă că creanța totală rămasă se ridică la 13 314 672,82 EUR și privește 735 de exploatații.

Aceste cifre indică faptul că promptitudinea de care au dat dovadă autoritățile italiene în ceea ce privește colectarea prelevării de la producătorii excluși din sistemul de plată în rate, ca urmare a neplății unei rate anuale, este departe de a fi satisfăcătoare. În plus, producătorii de lapte au trebuit să renunțe la acțiunile în justiție în fața instanțelor italiene pentru a avea dreptul să participe la sistemul de plată în rate. Recuperarea insuficientă pare să nu fie un rezultat al eventualului ritm lent al acțiunilor în justiție, ci să se datoreze mai degrabă incapacității administrației italiene de a recupera într-un mod eficace cuantumurile în cauză.

Amânarea cu șase luni a plății și consecințele în ceea ce privește ajutoarele de stat

În temeiul articolului 2 alineatul 12 litera (k) din Decretul-lege italian nr. 225 din 29 decembrie 2010, care, în urma modificărilor, a devenit Legea nr. 10 din 26 februarie 2011, Italia a autorizat amânarea, până la 30 iunie 2011, a ratei aferente anului 2010 datorate, în principiu, la 31 decembrie 2010, conform sistemului de plată în rate din 2003, astfel cum a fost aprobat prin Decizia 2003/530/CE a Consiliului.

Prin Decizia C(2013) 4046 final din 17 iulie 2013, Comisia a declarat că amânarea plății ratei aferente prelevării pentru lapte, care ajungea la scadență la data de 31 decembrie 2010, reprezintă un ajutor incompatibil cu piața internă. În plus, Comisia a considerat că acest ajutor a dus la încălcarea condițiilor stabilite prin Decizia 2003/530/CE a Consiliului și a creat el însuși, pentru cei care au beneficiat de ajutor și care au depășit astfel cadrul stabilit de Consiliu, un nou ajutor de stat, ilegal în sensul articolului 1 litera (f) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 și, de asemenea, incompatibil cu piața internă.

În Decizia C(2013) 4046 final, Comisia a solicitat Italiei să obțină rambursarea ajutoarelor incompatibile de către beneficiarii amânării plății, împreună cu dobânzile aferente acestora.

Autoritățile italiene inițiaseră procedurile administrative necesare procesului de recuperare a ajutoarelor. Cu toate acestea, la 8 noiembrie 2013, Italia a introdus în fața Tribunalului o acțiune împotriva deciziei Comisiei (cauza T-527/13). La 24 iunie 2015, Tribunalul a pronunțat o hotărâre prin care a fost anulată în parte decizia Comisiei: acesta a confirmat abordarea Comisiei privind ajutorul inerent amânării plății ratei care este aferentă prelevării

datorate până la 31 decembrie 2010, dar a respins concluziile Comisiei privind noul ajutor creat pentru cei care au beneficiat de această amânare, depășind astfel cadrul deciziei Consiliului. Comisia a contestat hotărârea Tribunalului în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene (cauza C-467/15 P). La 25 octombrie 2017, Curtea de Justiție, prin hotărârea sa în cauza respectivă, a confirmat valabilitatea Deciziei C (2013) 4046 final a Comisiei, pe care Tribunalul o anulase parțial în hotărârea sa din 24 iunie 2015 (cauza T-527/13). Astfel, autoritățile italiene au fost invitate să adopte și să pună în aplicare măsurile naționale necesare pentru executarea Deciziei C (2013) 4046 final până la recuperarea integrală a ajutorului acordat în temeiul sistemului.

Prelevarea suplimentară datorată pentru anul de comercializare 2002/2003

Pentru anii de comercializare 1995-2002, Italia a plătit la bugetul Uniunii Europene, în locul producătorilor, prelevarea suplimentară, în temeiul Deciziei 2003/530/CE a Consiliului.

Începând din 2004, statele membre plătesc prelevarea suplimentară direct la bugetul Uniunii, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1788/2003 al Consiliului din 29 septembrie 2003.

Anul de comercializare 2002/2003, în schimb, nu este acoperit nici prin decizia Consiliului, nici prin noul sistem instituit în 2004. Ținând cont de depășirea cotei naționale atribuite Italiei, producătorii de lapte italieni responsabili de această depășire datorau 227,76 de milioane EUR la bugetul Uniunii, pentru anul de comercializare 2002/2003.

Din această sumă, 118,4 milioane EUR de prelevare suplimentară sunt încă datorate la bugetul Uniunii Europene, ca prelevare suplimentară, de către producătorii de lapte obligați la plata acesteia.

Prelevarea imputată pentru anii de comercializare 1995/1996-2008/2009 și necuprinsă nici în sistemul de plată în rate din 2003 și nici în sistemul de rambursare din 2009

În rapoartele anterioare s-a menționat deja că sistemul de plată în rate din 2003 și sistemul de rambursare în rate instituit de Italia în 2009 (având o rată a dobânzii egală cu o rată de referință pentru Uniune majorată cu câteva puncte procentuale) nu acoperă, în realitate, decât o mică parte din prelevarea de recuperat, și anume 407 milioane EUR, adică 17 % din suma de recuperat. La 31 decembrie 2016, au fost recuperate deja 368 de milioane în contextul planului de plată în rate din 2003 și al sistemului de rambursare din 2009. Astfel, doar o parte minimă din suma totală care trebuie rambursată mai depinde încă de aceste mecanisme, și anume 39 de milioane EUR.

În realitate, din suma totală a prelevării imputate pentru anii de comercializare 1995/96 - 2008/09, astfel cum a fost notificată de către Italia, de 2 303 miliarde EUR, partea principală a sumei de recuperat se situează în afara instrumentelor menționate mai sus.

Deși informațiile conținute în raportul autorităților italiene privind cea de-a treisprezecea rată anuală demonstrează că situația actuală globală a recuperării prelevării în cadrul sistemului de plată în rate instituit în 2003 este satisfăcătoare, nu se poate afirma același lucru cu privire la perceperea sumelor recuperabile care nu depind de sistemele de plată sau de rambursare în rate (1 268 de miliarde EUR), și în special în ceea ce privește recuperarea sumelor executorii (803 milioane EUR).

În rapoartele sale de evaluare succesive prezentate Consiliului începând din 2010, Comisia și-a manifestat în mod repetat insatisfacția față de absența de progrese semnificative în

recuperarea prelevării suplimentare din sectorul laptelui care nu este inclusă în sistemele de plată sau de rambursare în rate.

În conformitate cu informațiile comunicate de autoritățile italiene în raportul lor privind cea de-a treisprezecea rată anuală, nu se poate raporta nicio nouă evoluție majoră în ceea ce privește colectarea efectivă a prelevărilor care nu sunt incluse în sistemele de plată în rate. Desigur, autoritățile italiene susțin că 798 de milioane EUR sunt în curs de a fi recuperate prin intermediul unei acțiuni în justiție (recuperare forțată), dar încă nu au fost raportate efecte reale.

Prin urmare, dat fiind cuantumul mare al prelevărilor neplătite și perioada de-a lungul căreia datoria restantă nu a fost recuperată, se trage concluzia că eficiența și eficacitatea legislației Uniunii sunt departe de a fi fost și de a fi asigurate de către autoritățile italiene.

Din acest motiv, Comisia a sesizat Curtea de Justiție a Uniunii Europene în privința unei acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE (cauza C-433/15).

Prin hotărârea sa din 24 ianuarie 2018, Curtea e Justiție a Uniunii Europene a admis acțiunea Comisiei: ea a constatat că Republica Italiană nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin, prin faptul că nu s-a asigurat că prelevarea suplimentară datorată în temeiul producției realizate în Italia peste cota națională, începând cu primul an de impunere efectivă a prelevării suplimentare în Italia (1995/1996) și până în ultimul an de comercializare în care a fost constatată o producție excedentară în Italia (2008/2009),

- este efectiv imputată producătorilor care au contribuit la fiecare depășire a producției și

- este plătită în timp util, după notificarea cuantumului datorat, de către cumpărători sau producători, în caz de vânzări directe, sau

- în caz de neplată în termenul prevăzut, este înscrisă pe rol și eventual recuperată prin executare silită a respectivilor cumpărători sau producători.

Concluzie

Comisia consideră că, în măsura în care sunt respectate condițiile pentru aplicarea sistemului de plată în rate aprobat de Consiliu în 2003, progresele înregistrate de autoritățile italiene în ceea ce privește recuperarea cuantumului datorat de producătorii care au ales sistemul de plată în rate pentru anii de comercializare 1995/1996-2001/2002 demonstrează că sistemul a fost gestionat în mod corespunzător.

În ceea ce privește cuantumurile neincluse în sistemele de plată sau de rambursare în rate, Comisia subliniază că, prin hotărârea sa din 24.1.2018, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a confirmat neîndeplinirea obligațiilor pe care Comisia o reproșează Republicii Italiene. În temeiul articolului 260 din TFUE, este de datoria autorităților italiene de a lua toate măsurile necesare pentru executarea hotărârii Curții de Justiție și, prin urmare, de a proceda cu diligență la punerea în aplicare a unui sistem efectiv de recuperare a sumelor datorate, care să producă rezultate reale și constatabile în materie de reducere a cuantumului restant.